

**Tıp Eğitimi
Sağlıkta Dönüşüme
Feda Ediliyor
Talep Ediyoruz:
Nitelikli tıp eğitimi!**

Mart 2015

Bugün Türkiye'de tıp eğitiminde ciddi bir gerileme yaşanmaktadır. Yeni kurulan fakülteler bir yana köklü fakülteler dahi bu gerilemeden önemli şekilde etkilenmektedir. Bu durum; "Ne olursa olsun hekim diplomasına sahip çok kişi olsun" şeklinde özetlenebilecek sağlık politikasının bir sonucudur. Tıp fakültesi öğrencileri mevcut durumdan rahatsızdır.

Geleceğin Hekimleri Kaygılı!

Çünkü;

Türkiye'nin sağlık sistemi, toplumsal sağlık düzeyi, ekonomik, siyasal ve toplumsal yapısı değerlendirilmeden sayı yetersizliği öne sürülerek açılıveren, altyapısı, öğretim kadrosu yetersiz fakültelerde eğitim alıyorlar.

Türkiye'de sağlık tüketimi hızlı bir meta haline getirilirken kışkırtılan talebi karşılamak üzere sağlık çalışanı sayısını artırma telaşı başlamıştır . Altyapı gereksinimleri dikkate alınmadan tıp fakültesi açılmış, kontenjanlar artırılmıştır. Türkiye tıp fakültesi sayısı son on yılda en hızlı artan ülke olmuştur. 86 tıp fakültesi vardır ve 76'sında eğitim verilmektedir. 1 milyon nüfus başına düşen tıp fakültesi sayısı Avrupa'da 0.54, Kuzey Amerika'da 0.60 iken Türkiye'de bu sayı 1.16'ya ulaşmıştır. 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında tıp fakültelerine ayrılan

öğrenci kontenjanı 9.423, toplam tıp öğrencisi sayısı ise 51.445'tir. Tıp fakültesi öğrenci kontenjanı 9.423'te bırakılmamış, 2014'te 11.936'ya yükseltilmiştir.

Gerek Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu (WFME) gerekse Ulusal tıp Eğitimi Akreditasyon Kurumu (UTEAK) standartlarında, nitelikli bir tıp eğitimi için; eğitim programının amaçlandığı gibi uygulanabilmesi için eğitim ortamının hem öğretim elemanları hem de öğrenciler için yeterli olacak biçimde planlanması , öğrenme ortamlarının derslikler, küçük grup çalışmalarının yapılabileceği odalar, laboratuvarlar, kütüphane, bilgi teknolojisi ile ilgili birimler ve dinlenme-sosyal etkinliklerle ilgili ortamları kapsamı gerektiği vurgulanmaktadır. Oysa art arda açılan tıp fakültelerinde en temel gereksinimlerin yeterliği bile dikkate alınmamıştır. Kontenjan artışları ile köklü fakültelerde eğitimin niteliğini bozulmuştur.

Gerek Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu (WFME) gerekse Ulusal tıp Eğitimi Akreditasyon Kurumu (UTEAK) standartlarında, nitelikli bir tıp eğitimi için; eğitim programının amaçlandığı gibi uygulanabilmesi için eğitim ortamının hem öğretim elemanları hem de öğrenciler için yeterli olacak biçimde planlanması , öğrenme ortamlarının derslikler, küçük grup çalışmalarının yapılabileceği odalar, laboratuvarlar, kütüphane, bilgi teknolojisi ile ilgili birimler ve dinlenme-sosyal etkinliklerle ilgili ortamları kapsamı gerektiği vurgulanmaktadır. Oysa art arda açılan tıp fakültelerinde en temel gereksinimlerin yeterliği bile dikkate alınmamıştır. Kontenjan artışları ile köklü fakültelerde eğitimin niteliğini bozulmuştur.

Çünkü;

Uygulanan sağlık politikaları nedeni ile giderek artan finansal baskı sonucu daha fazla işlem yapıp daha çok hasta bakmaktan hızla akademik niteliklerini yitiren öğretim üyelerinden eğitim alıyorlar.

Tam Gün Yasası" olarak bilenen düzenleme ve YÖK tarafından çıkartılan "Yüksek Öğretim Kurumlarında Döner Sermaye Ek Ödeme Yönetmeliği" ile birlikte, tıp fakültelerinde "performans" olarak

adlandırılan ancak gerçekte performans değerlemesiyle ilişkisi olmayan, daha fazla işlem yapılarak döner sermaye gelirlerinin artırılması esasına dayanan bir "ek ödeme" sistemine geçilmiştir.

Öğretim üyeleri yaptıkları işlemlerin karşılığında puan toplamakta ve bu puanlar o dönem alacakları ücreti belirlemektedir. 2011 yılından bu yana üniversite hastanelerinde uygulanmakta olan performans sistemi, hizmet sunumunda nitelik kaybına yol açmış; eğitimin ihmal edilmesini sonucunu doğurmuş; öğretim üyelerinin öncelikli görevinin eğitim ve araştırma olduğu, hizmetin ise eğitimle iç içe verildiğinin dikkate alınmaz olmuştur. Tıp fakültelerinde eğitim ve araştırmaya verilen ağırlığın, hasta bakımına kayması, tıp fakültelerinin hızla akademik niteliklerini yitirmeleri anlamına gelmektedir. Bu sistemde, akademik ve bilimsel ilgi, mesleki uygulamanın niteliği geri planda kalmakta, artan finansal baskılar nedeniyle öğretim üyeleri, klinik olarak üretken olmak konusunda ağır bir baskı altına girmekte ve giderek klinisyen özellikleri baskın çıkmakta, öğretim üyeliği nitelikleri silikleşmektedir.

Çünkü;

Sağlık hizmetlerine talebin kışkırtıldığı, kurumların "müşteri" kapmak için rekabet ettiği, piyasalaşmış sağlık ortamında eğitim alıyorlar.

Sağlıkta Dönüşüm Programı sağlık alanını piyasalaştırmıştır. Yurttaşlarımızın her geçen gün artan sayıda sağlık hizmetlerine başvurmasını kışkırtılmaktadır. 2002 yılında bir yılda hekime

başvurma sayısı 3,1 iken 2014'te bu sayı 8.2 olmuştur. OECD ülkelerinin ortalaması 6,7'dir.

Üniversite hastanelerinde hasta yatış süreleri 2002'de 8,6 gün iken 2013'de 6'ya düşmüştür. Yatak devir hızı ise 29,7'den 45,2'ye çıkmıştır.

Daha çok kazanma üzerine kurulan bu sistemde tıp öğrencileri, daha fazla işlem yapma, daha çok hasta bakma, daha fazla hasta yatırma ve daha hızlı taburcu etme, zaman alan, maddi karşılığı olmayan hizmetlerden kaçınmayı öğrenmektedir.

Çünkü;

Hastaların "müşteri" olduğu, hasta-hekim ilişkisinin zedelendiği bir atmosferde eğitim alıyorlar.

Sağlık hizmetlerinin piyasalaşması ile cepten ödemeler artmıştır. Maddi karşılığı olmayan ya da maddi karşılığı hizmete oranla düşük olan, tedavisi güç, zaman alan hizmetlerden kaçınılmakta, hastalara ayrılan zamanın azalmaktadır. Sağlık hizmetinin niteliğinden çok "müşteri memnuniyeti" sorgulanır olmuştur. Beklentinin koşullara ve olanaklara uygun olmayan bir şekilde artırılması, eli hastanın cebinde olan sağlık sistemi hekimle hastayı karşı karşıya getirmektedir. Son bir yılda sağlık çalışanı hasta ya da yakınlarının şiddetine maruz kalmıştır. Hekim ile hasta arasında güvene dayalı ilişki oldukça zedelenmiştir. Tıp öğrencileri şiddete maruz kalmamak için mesleki bilgilerine uygun değil "müşteriyi memnun etmeye" yönelik davranmayı öğrenmektedir.

Bundan en fazla etkilenecek olan kuşkusuz hastalarımızdır.

Bu koşullarda;

- tıp fakültelerinden mezun olan hekimlerin mesleki yeterliliklerinde zedelenme,

- hastaların nitelikli sağlık hizmetine erişmelerinde özellikle, tedavisi güç, zaman ayrılması gereken vakalarda zorluk yaşanması kaçınılmazdır.

Sağlığımızın geleceği için;

- Tıp fakültelerinde eğitim için gerekli asgari standart ve koşulların sağlanmasını

- Akademik kadroların, öğrenci sayısı, eğitim sistemi dikkate alınarak ve eğitim-hizmet dengesi gözetilerek oluşturulmasını

- Eğitim ve sağlığın piyasalaştırılmasına yönelik politikalardan vazgeçilmesini talep ediyoruz.

Altyapısı yetersiz tıp fakültesi

Ciro-performans kaygısı içinde öğretim üyesi

Hastanın cebine gözünü diken sağlık sistemi

İSTEMİYORUZ

Kaynaklar:

TC Sağlık Bakanlığı 2013 Sağlık İstatistikleri

TC Sağlık, Maliye, Kalkınma Bakanlıkları, YÖK Türkiye'de Sağlık Eğitimi ve Sağlık İnsan Gücü Durum Raporu, 2014

Türk Tabipler Birliği TÜSEB ve Türkiye Sağlık Bilimleri Üniversitesi Yasa Tasarısı Değerlendirme Raporu.

http://www.ttb.org.tr/kutuphane/tuseb_rpr.pdf

UTEAK mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Standartları 2015.

http://www.uteak.org.tr/uploads/belge/MOTE_STANDARTLAR_2015.pdf

WFME Standards for Basic Medical Education.

<http://wfme.org/standards>

G(ö)revdeyiz!

Hedef
Yüzde 100!

13 Mart Cuma günü
tüm yurttta
g(ö)revdeyiz!

14 Mart Cumartesi günü
aile sağlığı merkezleri
nöbet direnişinde!

Talep 1

Çalışma koşullarımızın acilen düzeltilmesini talep ediyor; yetkilileri yeni nöbetler ekleme gayretlerine, taşeron sistemine, "çağdaş köleliğe" son vermeye çağınıyoruz.

Talep 2

Çalışırken de emeklilikte de insanca yaşayabilecek güvenceli bir gelir istiyor; emekliliğe yansıyan temel ücretlerimizin arttırılmasını talep ediyoruz.

Talep 3

Haftada 40 saatlik yasal sürenin çok üzerinde ve ağır koşullarda çalışıyoruz. Bugüne dek bir türlü verilmeyen fiili hizmet zammını talep ediyoruz.

Talep 4

Tıp ve sağlık eğitiminde meslek örgütleriyle ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılmasını, sayıyı değil niteliği önceleyen bir politikayı talep ediyoruz.

Talep 5

Nitelikli sağlık hizmetine bütün yurttaşlarımızın ücretsiz ulaşabilmesini talep ediyoruz.

#GöRevdeyizÇünkü

TÜRK
PSİKOLOGLAR
DERNEĞİ